

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkielésztesztő: Dr. Brájer Lajos.

Arányok:

Egyszerre — — — — — 20
Félévre — — — — — 30
Negyedévre — — — — — 50
Egy hóra — — — — — 100
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Helyesírás

— a Magyarországi Hírlapoktól

Nagybecskerek, 1897.

XXVI. évfolyam, 293. szám.

Csütörtök, december 23

A miniszterelnök beszéde.

Nagybecskerek, december 23.

A miniszterelnök nagyhatású beszéde a jogosultságnak még a látogatását is elvette az obstrukciótól. E beszéd után nem hozhat fel a hazarontó obstrukció semmit mentségére.

Ez a beszéd, az önálló vámterületet nem tekinti a magyar politika kívánatos céljának, de mint eshetőséggel, számol vele.

Ez a beszéd a dualizmusnak őszinte, meleg védelme volt, de kidomborodtak benne a nemzet jogai.

Ez a beszéd nem adta fel a reményt, hogy a szomszéd állammal, a felhős kilátások dacára, még oly kiegyezést köthetünk, amely a magyar nemzet gazdasági és anyagi érdekeinek megfelel.

Ez a beszéd visszaütött, — s a meggyőző tények világításában utasítja vissza, — azt a közkezen forgó ellenzéki vádat, mintha az előállított helyzet súlyáért a kormányt lehetne felelőssé tenni.

Felelős érte az osztrák obstrukció, amely a provizórium-javaslat alkotmányos elintézését odaát lehetetlenné tette. És felelős lesz érte teljes mértékben a magyar obstrukció, ha e nehéz pillanatokban nem tud az önzetlen és józan hazafiság magaslatáig emelkedni.

Kijelentette a miniszterelnök, hogy amaz érveket, amelyekkel Apponyi gróf a törvényjavaslatot a felmerült közjogi aggodalmak ellen megvédelmezte, magáévá teszi. Elfogadja Enyedy Lukács határozati javaslatát is, hogy a vonatkozó adatok feltárásával, az önálló vámterület kérdésével a szakkörök s az országos közvélemény foglalkozhassanak.

E javaslat szükséges folyamánya a helyzetnek. Az ország jogát se fel nem adja, se ki nem jártsza, csak — kötelességszerűleg — arról gondoskodik, hogy az ország gazdasági érdekei a törvényenkívüliség állapotába ne jussanak.

A függetlenségi párttól nem kívánhatja senki, hogy elvi álláspontját a javaslattal szemben fenn ne tartsa s az ellen ne küzdjön a rendelkezésre álló nemes parlamenti fegyverekkel.

Ha azonban ez a harc túllépi az elvi harc határait és célja meggátolni azt, hogy a javaslatból törvény váljék december 31-ére, — az esetben az obstrukciónak oly komoly következményei lehetnek, amelyeknek az országot kitenni végzetes könnyelműség volna s amelyért nehéz lesz elviselni a felelősséget Isten és a história ítélőszéke előtt.

Komoly memento volt a miniszterelnök eme fejtegetéseiben. A nemzet fejére szakadó szerencsétlenségnek nyomasztó perspektíváját nyitotta meg az a néhány keresetlen, őszinte szó, amely a legilletékesebb helyről jött arra nézve, hogy ne csak politikai ellenfeleink szívleljék meg, de hogy megértse a nemzeti közvélemény maga.

Bánffy báró még egy komoly kijelentést tett, amely eljövendő válságok csiráját hordozza magában. Kereken kimondta, hogy a kormány ismerni fogja kötelességét az országgal, a nemzettel szemben akkor is, ha az obstrukció pirrhusi győzelmet aratna az emberek hazafiságán és józanságán.

Hogy az obstrukció nagy erkölcsi vereséget szenvedett, azt mi sem bizonyítja jobban Justh Gyula magatartásánál. Ez a kénes-fürgeségű or, a miniszterelnök egyetlen szavába kapaszkodva, igyekezett fellüzni híveinek lanyhuló harci kedvét.

Hogy azonban ne legyen meg ez a sovány vigasztalása sem, hogy még ez az egy szó is hiányozzék az obstrukciónak a fegyvertárából, arról a miniszterelnök maga gondoskodott.

Rövid felszólalásában neveltségessé tette a szélsőbal ama törekvését, hogy egyetlen szavának erőszakos elferdítésével igyekezék elhomályosítani egész beszéde értelmét, célzatát, érveléseit.

E beszéd komoly, szivig ható hangja nem fogja eltéveszteni hatását a megyékben, a városokban, a tanyákon, mindenhol, ahol magyarok laknak.

Azt az önértékes kijelentést pedig, amelyre Olay beszéde szerencsés alkalmul szolgált, hogy tudniillik király és haza — ez a két fogalom vezette Bánffy bárót politikai pályafutásának és közéleti tevékenységének minden pillanatában: ezt az önértékes kijelentést úgy veszi az ország, a hogy mondva volt.

Ez már nem szónoki figura volt, ez köztudomású tényeknek konstatálása. Hogy Bánffy báró a magyar királyt s a magyar hazát szolgálta mindig, e mellett tettek szólnak. Egy több évtizedes pályán minden cselekedete.

Kína. London, dec. 22. A „Times” írja, hogy Angolországban bőségesen lesz ideje tényleges és határozott lépések megtételére, ha Fiderit, hogy mit szándékosnak tenni Oroszország és Németország. Angolországban nem szabad időt vesztegetni, hanem határozott magatartást kell tanúsítani, amint kereskedelmi és politikai érdekeit veszedelem fenyegeti. A jelen pillanatban elegendő, ha Angolország azt az elhatározást jelenti ki, hogy nem engedni a kínai tengereken évszázadokon át elfoglalt régi állását európai hatalmak által meggyengítettetni.

Politikai hírek.

A delegációk zárulása. Bécs, dec. 22. A magyar delegáció ma délután 3 órakor tartotta zárulását. Gróf Szapáry Gyula elnök az ülést megnyitván, jelenti, hogy az osztrák delegáció a függőben hagyott ügyek dolgában a magyar delegációval egyértelmű határozatokat hozott. Eképen a két delegáció határozatai között eltérés nem lévén, jóváhagyás végett 6 Felségéhez fel fognak terjeszteni. Kállay Béni közös pénzügyminiszter 6 Felsége nevében és parancsára tolmácsolja a király

A „TORONTÁL” tárczája.

Vera szerelmes.

I.

Ti nem ismeritek a Vermesék házát.

Ott van a falu egy zugában, ahol a bányába vezet az út sziklás hegyszakadékon keresztül. A kert háta mögött közvetlenül a hűvös erdő, ahol az örökös rigófütyü veri fel az erdő csendjét.

A ház ablaka mindig virággal van tele. Tüzes piros mályvák, bólogató fuksziák, kék szemű nefejejtsek tarka egyvelegbe olvadnak össze. Az ablakok alatt pompás kicsi kert, kaoskaringós utakkal, sötétzöld leveleű orgonabokrok alatt apró fapaddal, a miken csak két ábrándozó szerelmes fér el, ha ölelkezve összebúvik.

Ott volt, hogy egyszer holdas, ábrándos nyári este megrörent az orgona-bokor, éppen mikor Vera felállt, hogy bemenjen kis szobájába, ahol szűzies, fehér minden, akárcsak kis gazdaszonyának a lelke és szent, mint a templom.

— Jó estét Vera!

Vera megismerte a hangot és nem rezzent össze. Hanem szólni sem tudott hamar és megremegett a szíve örömeiben.

— Hát meg se ismer? — mondta a fiú és erős, nagy kezében elveszett a Vera kicsi patyolat keze.

— Megismerem — felelte kipirult arccal a leány — éppen magáról gondolkoztam most is. Hozta Isten Pali!

A fiú nem lett volna legény a talpán, ha erre a sóra szilajul magához nem öleli Verát és csókot nem lop arra a cseresznye piros kis szájára, ahol ilyen édes szavak teremnek.

— Édes, kicsi Verám, hát nem felejtettél el. Lásd ugy félted, hogy elfeledsz a nagy idő alatt, míg én oda leszek, hogy valaki más belopja a szívedbe magát. De te szeretsz és most már nem válnok el egymástól soha... soha!

Anyácska hangja hallatszott:

— Vera!... Vera!

— Holnap légy itt megint édes, kicsi gyöngyöm!

— Itt... itt...

— Olyan édes a csókid! Csak még egyszer!

— Vera! Vera!...

— Nem, ne, meglátják, anya ki talál jönni. Menjen, menjen édes Pali, aztán holnap megint.

II.

Kipirult arccal sietett fel.

— Hol jártál Vera; egészen ki vagy pirosodva?

— A kertben, édes anyám.

— Teríts fel a vacsorához, apa már itthon van és vár.

— Megyek anyuskám.

Elindult és megállott. Szerette volna, ha odaborulhat az anyja kebelére s elmondhat neki mindent. Hogy Pali itt van, szereti, szereti nagyon és meghal, ha nem lesz az övé.

De nem, nem szabad. Azt mondják, a mit már annyiszor: Pali rossz, lump, könnyelmű, léha. Nem, nem!

Es mégis úgy érzi, hogy a szíve szakad meg, ha nem szól.

— Mi bajod édes gyermekem, miért sírsz? Ki bántott kicsi virágom.

Est apa kérdte benn.

Vera úgy hitte most meg kell mondani, mi fáj, akárhogy is.

Elszoruló szívvel moadta:

— Pali hazajött, itt van!

Alig hallatszott a szava, Vera tán maga se hallotta, most szerette volna, ha nem is hallja meg senki. Ki nem mordaná az ő nevét még egyszer más előtt, így, a világ minden kincséért sem.

Apának ráncba szökött a homloka és gondolkodott, hogy mit mondjon.

Vera azt gondolta magában: Meghallotta, most már ugy is mindegy! És sirva átölelte apa anyakát:

— Igen Pali rossz, könnyelmű, de a ki nekem édes, jó, mert szeretem őt édes apuskám.

III.

Anyuska jött be s mikor meglátta Vera, kiszökött a szobából.

— Apa, Vera sirt, mi baja.

As öreg széket gördített elő mindkettőjüknek és leültek mindketten egymással szemben.

— Anyus, hány éve, hogy mi itt lakunk ebben a házban?

— Huszonnyolc éve apa.

— Nagy idő: megvándultunk az alatt.

— Biz' ugy, meg.

— Mikor idejöttünk fiatalak voltunk és a szívünk ifju, álmodó.

— Régen volt apa.

— Nem, nem régen: most is az. Vera szép, édes, jó... és tizenhat éves. Maholnap...

— Ugyan apa...

köszönését a delegáció iránt az ügyek gyors elintézéséért. (Lelkes éljenzés.) Azután a közös kormány köszönését fejezi ki a delegátusoknak. A király elismerését hódoló tisztelettel tudomásul veszik és a hála kifejezését jegyzőkönyvbe iktatják. Radó Kálmán az elnökségnek mond köszönését a tanácskozások vezetéséért. (Éljenzés.) Gr. Szapáry Gyula elnök: Az országos bizottság súlyos viszonyok között tartotta meg ülését. A hazafias érzelmek és a kötelesség által vezéreltetve azonban megtalálta az utat arra, hogy a nehéz viszonyok között is befejezhesse működését. Ezután köszönését fejezte ki a közös kormány és képviselői iránt kiváló előzékenységiükért (Éljenzés) köszönését mond továbbá az albizottságok elnökeinek és előadóinak, végül Radó Kálmánnak elismeréséért. Beszédét így végzi: Nem fejezhetjük be méltóbban működésünket (a delegáció tagjai felállanak), mintha kifejezést adunk közérzületnek, mely minden magyar szívében dobog, hogy kívánjuk, hogy ő Felségét (Lelkes éljenzés), a ki alkotmányunk leghivebb őre és a haza és a monarchia érdekeinek leghivebb védője, az isten sokáig teljes erőben éltesse! (Hosszantartó, lelkes éljenzés.) A jegyzőkönyv hitelesítése után az elnök az ülést és a delegáció ülészakát berekesztette. A delegátusok közül sokan már a délutáni négy órai gyorsvonattal tértek vissza Budapestre.

— **Uj nyelvrendelet.** A Neue Freie Presse esti száma a következőket jelenti: A cseh delegátusok körében határozottsággal állítják, hogy még a cseh tartománygyűlés megnyitása előtt új nyelvrendelet fog megjelenni, a melyben a most érvényben levő nyelvrendeletek határozmányait oly irányban módosítják, hogy a kétnyelvűség helyett egész Csehországot, nyelv szerint három részre osztják és pedig egy német, egy cseh és egy kétnyelvű részre. A helyett, hogy valamennyi cseh hivatalnokra kötelező volna a két nyelv ismerete, ezt csak a fogalmazó személyzetre alkalmazzák. A kormány nem fog nyelvi tekintetben külön intézkedést tenni, a nélkül, hogy a németekkel előzetesen megállapodásra jutna. A csehek ily értelemben hozzájárulnának a módosításhoz. Hir szerint a reichsrat egybehívását február hó végére tervezik.

Dr. Brájjer Kornél.

A legszebb férfikorban, egy embertársai szolgálatában álló életet oltott ki a könnyörtelen halál, mely nem tekint az, milyen szívfájdalmat okoz feleségnek, gyermeknek, s nem kiméli azokat sem, kiknek egész élete arra van szánva, hogy felebarátaikkal jót tegyenek.

Mint Nagyszentmiklósról jelentik, tegnap hirtelen halállal mult ki dr. Brájjer Kornél járásorvos.

A megboldogult orvos, ki alig mult 50 éves, a képzelhető legjobb egészségnek örvendett, s minden ismerőse hosszú életet jóstolt neki. Az isteni végzés másképp akarta: tegnap szívszélhűdés folytán rövid szenvedés után kimult az élők sorából.

Dr. Brájjer Kornél két évtized óta működik Nagyszentmiklóson mint járásorvos s ezen idő alatt egy orvosi tudományával, mint humanus bánásmódjával megnyerte az egész járás közönségének osztatlan szeretetét és tiszteletét. Nagy érdemeket szerzett magának a járás egészségügyi viszonyai körül az által is, hogy ő volt az első, ki saját költségén ártézi kutat furatott a községben s ugyancsak ő alapított egy nagyobb stílusban berendezett gőzfürdőt, mely azonban a község részvétlensége folytán nemrégiben megszűnt. Nem egy szegény család áldja emlékezetét, mert a páratlan jószívű orvos egyforma szeretettel sietett szegény és gazdag emberek beteggyárához.

Halálát nejein kívül fia siratja, ki a Ludovica akadémia növendéke. Lapunk szerkesztője az elhunytban nagybátyját gyászolja.

Legyen csendes az ő pihenése, ki egész életét át fáradozott a szenvedő emberiségért. Béke poraira!

HIREK.

Tájékoztató.

December 27. A „Dél. tanítóegylet” vál. ülése.
Dec. 27. A t. h. é. vasutak rendkívüli közgyűlése.
Dec. 31. Az olvasókör szilveszter-estéje.
December 31. Munkásképző egyet. szilveszterje.
Dec. 31. Kereskedő-íj. egyet. szilveszterestéje.
Január 7. Szerb nőegyleti előadás.
Január 8. Izr. nőegylet bálja.
Január 10. Közigazgatási bizottság.
Január 15. Kereskedő-íj. mulatsága.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van: nők részére kedden és pénteken délután 5 óráig; ugyanezen napokon urak részére este 6-8 óráig

— **A királyné születésnapja.** Hétvan esztendeje lesz karácsony estéjén, hogy a Wittelsbach családban nagy volt az öröm egy királyi hercegnő születése miatt. S tizenhét évvel később

— Anyus, mindig szerettük egymást, ugy-e?

— Most is.
— Igen. És akkor is, pedig...

— Fialat volt akkor.
— Fialat és szeleburdi, mulató. Kettő volt nekem drága a földön, Maga az egyik, a másik a cigány hegedűje, az édes, szomorú nóták.

— Az édes, szomorú nóták.
A két öreg mintha újra hallaná a nóták akkordjait: egymás szemébe néznek és könyözök a szeméikbe, fényes, csillogó.

— Mindenki szidott, elmondtak lumpnak, rossznak...

— Jó volt...
— Igen, éreztem, tudtam, hogy nem lehet az rossz, a ki mint én úgy szeret; de fájt a rossz s a mi vigasztalt, ahhoz fordultam.

— A nótához!
— Nem, magához előbb. S azután mikor vigasztaló szavaitól eltelt boldogsággal a lelkem, mig másfelől a kétség nehezedett rám... mi más tehettem? A bor, a cigány, a zokogó nóták elaltatták, ábrándos álmokba ringatták lelkemet.

— És nem tudta senki csak én, hogy ilyenkor ki áll meg ablakunk alatt, ki huzatja, kinek szól az a nóta:

„Azt mondják nem adnak
Engem galamboknak...”

— Könyeimen át alig láttam a csillagok ragyogását.

— És én azt hittem meghalok bánatomban a hogy ott játszották a cigányok csendes kísérettel a csak a primhegedű sirt sirt:

„Inkább adnak másnak,
Annak a hat úhrós
Fekete subának...”

— Istenem, be rég volt.

— Mintha tegnap lett volna.

— Ma Vera...

— Vera? ... Apa!

— Sirt.

— Vera sirt, apa? Miért?

— Pali...

— A kántoréké? Az a...

— Nem az a jó, derék. Vera mondta. Tudja, szereti. Nem lehet rossz.

— Mig oda volt Pesten, csak lumpolt, egyebet se csinált.

— Nem anyus. Vizsgázott jelesen, doktor.

— Pali?

— Igen, tudom. É: Vera — szereti.

— Vera, az én Verám... az a gyerek...

— A mi Veránk anyus. Szereti... szerelmes...

— Nem gyerek már, azt mondta meghal, ha nem lesz az övé, a Palié.

— Nem, akkor sem, hát nekünk... Vera és Pali! Olyan furcsa az.

— Velünk maradnak anyus; Istenem oly boldog vagyok! Vera!... Vera!... Gyere!...

IV.

Vera ép akkor suhant el onnan be, kicsi, fehér szobájába.

Ott leborult a pamlagra, arcához szorította a diván-párnát s úgy érezte a szíve megreped a boldogságtól, mikor mormogta:

— Szeretlek, nagyon szeretlek Pali, te csunya, te rossz, te édes...

ugyanazt a hercegnőt, mint viruló szépségű leányt eljegyezte egy hatalmas uralkodó: I. Ferenc József, a mi mostani királyunk. Hogy az ifjú királyasszony aztán menyire drága lett a magyar nemzet szívének és hogy az ő jósaiga milyen csodákat művelt, amikor arról volt szó, hogy a magyar nemzet sebeit behegeszessék, meggyógyítsák, arról beszélni fölösleges dolog volna, mert be vagyon írva annak története minden magyar ember szívébe. De ha eljön a karácsony estéje és öröm vonul be nagyok és kicsinyek szívébe a Megváltó születésén, jusson eszébe minden magyar embernek, hogy 60 évvel ezelőtt született nagy Magyarország nagysonya, aki jósaigával és szeretetével sok szenvedéstől váltotta meg az ő hű magyar népet.

— **Véglegesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Karner János franzfeldi községi elemi iskolai tanítót ezen állásában végleg meg erősítette. — Holzinger Mihály és Sprenger Gizella csüszteleki közs. tanító ill. tanítónő valamint Náni Emilia pészaki óvónő állomásukban véglegesítették.

— **Eljegyzés.** Ijabb Dedeszki Blaskovich Erneszt, Blaskovich István királyhegyesi nagybirtos és zombori Rónay Amelie fia, f. hó 22-én eljegyezte Aradon monorói Urbán Iván törökbecsei nagybirtokos és jósaiga és jósaigahelyi Purgly Mária leányát Elzát.

— **Az ünnep hete.** Elérkezett a nagy ünnep hete. Megkondulnak a harangok a szeretet nagy ünnepén, templomba hívja a hívők seregét. „Dicsőség a magasságban az Urnak és békesség az emberek között!” A szent estén felgyulnak az illatos fenyőfákra az apró színes gyertyácskák, bevilágítják az örömtől ragyogó apró nép arcát. S mikor kialudtak a gyertyák csillagai, az ájtatos hívő a templomba megy s éjfél óráján leborulva imádja hálátelt szívével az Urat, mert elküldte a mi Megváltónkat! Az ájtatosságok rendje, mely a szent karácsony ünnepén tartatik, ime: Pénteken 12 órakor éjféli mise, a melyen Szabó plébános pontifikál. Szombaton reggel 6 órakor pástort-mise, utána Szabó plébános német szentbeszédet mond. Fél 9-kor Raskó s lelkesz prédikál magyarul, a 10 órai mise előtt pedig ugyancsak Szabó plébános németül. Vasárnap, Karácsony másodnapján reggel fél 8 órakor Amschlinger Ferenc s. lelkesz német, fél 9-kor Szabó plébános magyar és 10 kor ismét Amschlinger német szentbeszédet mond.

— **Torontál vármegye községi és körjegyző karához.** Felkérteünk a következő soros közlésére: Tisztelettel felkérjük kartársainkat, hogy az országos jegyzői árvaház javára gyűjtött összegeket 1898. évi január hó 31-ig a perselyekből kiszedni és Fischer Géza egyleti pénztárnoknak Grabácra elküldeni sziveskedjenek. A pénz legelőszérűbben utalványnyal küldhető és könnyűebb kezelés végett sziveskedjenek a forinton alóli összeget vagy kikerekíteni vagy a jövő év javára a perselybe visszahelyezni. Fischer Géza egyleti pénztárnok a befolyt összegeket jegyzék kíséretében fogja Lázár József országos központi egylet pénztárnokának Nagy-Kürtebe küldeni. A befolyt összegeket annak idején hirlapilag nyugtázzuk és az eredményt az egyleti közgyűlésnek is be fogjuk jelenteni. Egyben felkérjük kartársainkat, kik eddig perselyt nem kaptak, hogy az iránt Vadász Kálmán egyleti elnökhöz Bánlakra fordulni sziveskedjenek. Kelt Bánlakon, 1897. évi december hó 21-én. Az egyleti elnökség.

— **Hivatalvizsgálat.** Hegedűs János állami anyakönyvi felügyelő a napokban Pancsova th. j. f. város anyakönyvi hivatalát vizsgálta meg s ott az anyakönyvvezető Szabó János városi főjegyző és anyakönyvvezető-helyettes Tóth Tivadar urak működésével meg volt elégedve, mig ellenben a volt anyakönyvvezető-helyettes munkája sok kívánni valót tüntet fel; s az elrendelt kiigazítások részben ennek működési idejére esnek. Különösen kifogásolta azonban itt is a hivatalos helyiséget, annak sem a város, sem az intézmény méltóságához nem illő berendezését, intézkedett is, hogy ezen állapotot segítve legyen. — Az igazság kedvéért azonban meg kell jegyeznünk, a mit magától az állami felügyelőtől tudunk, hogy még a pancsovai is felette áll a nagybecskerekreki hivatalnak, ennél t. i. a nagybecskerekénél alprább az

egész felügyelői kerületében nincs. Továbbá megvizsgálta Hegedüs János állami anyakönyvi felügyelő folyó évi s hó 20-án a kis kómlósi anyakönyvet, ez alkalommal ott egyetlen érdemi hibát észlelt, amennyiben egy törvényes házasságban élő nőből született gyermek törvénytelen származásának lett beírva. Elrendelte a kiigazítás folyamatba vételét. Egyébként az anyakönyvvezető szép munkájáért a rendes ügykezelésért megdicsérete.

Karácsonyi ünnepélyek. A gradulicai negyedbeli állami óvodában tegnapelőtt tartották meg a karácsonyi ünnepélyt, mely nagyszámú közönség jelenlétében igen szépen folyt le. A kicsinyek szép magyar nyelven elmondott szavatai és dalai a vezető óvóné Kont Paula kisasszony odaadó buzgalmat és fáradságot nem ismerő tevékenységéről tanuskodtak, aki azáltal nemcsak a tanügyi hatóság, hanem a szülők elismerését teljes mértékben kiérdemelte. — Az Oppova városrészben levő állami kisdudóvó intézetben tegnap folyt le a karácsonyi ünnepély nagyszámú közönség jelenlétében. Örömmel tapasztaltuk általában a lefolyt ünnepélyek alkalmával, hogy a kisdudóvélés iránt nemcsak az illető szülők, hanem városunk értelmisége is élénken érdeklődik. Ott láttuk Steinbach Antal kir. tanácsos tanfelügyelőt, Sziklay P. Gyula kir. segédtanfelügyelőt, ifj. dr. Demkó Pálné, özv. Steingaszerné felügyelő bizottsági tagokat stb. A kicsinyek által csengő hangon elmondott versek, köszöntők, dalok, a bemutatott alkalmi játékok fényesen bizonyították, hogy az intézet vezetője Bányai Ernesztin kisasszony mint a kicsinyek hivatott nevelője, zengzetes magyar nyelvünknek az Oppovában is szépen egyengeti az utat. Az óvónő iránti elismerésének adott kifejezést a kir. tanfelügyelő is, a midőn őt további hazafias és vallásos szellemben való működésre serkentette. Az ünnepélynek — már a kicsinyekre nézve — főnyújtást képezte a cukor, gyümölcs és játék-kiosztás. Mindegyik gyermek vitt haza valami kis karácsonyi ajándékot, mely jól esett szívének, lelkének.

A tanítók fizetésjavítása. A kultusz-miniszter meghallgatta a tanítók folytonos panaszaát és elhatározta, hogy nagyot lendít a rosszabbul fizetett tanítók sorsán. Ugyanis, a mint a „M-g” értesül, a jövő esztendőben a kultusz-miniszter az összes négyszázforintos tanítók fizetését ötszáz forintra emeli föl. Ez a hír bizonyára nagy örömet fog kelteni a tanítók körében és hathatósan meg fogja bénítani az utóbbi időben sokat emlegetett szocialisztikus törekvéseket.

Ünnepélyek Szentmiklóson. Levelézünk írja: A kisdudóvóban már hétfőn, dec. 20-án tartották meg a karácsonyi-ünnepélyt, melyen mindenféle kedves ajándék örvendeztetette meg a kicsinyeket. Schreyer Viktorné buzgólkodása az ünnepélynek szép sikert biztosított. A kath. elemi népiskola ma délután 2 órakor tartotta meg hasonló ünnepélyét, melyre Kuhn Lejos dr. címzetes kanonok, több mint 150 frtot gyűjtött. Az ünnepélyen megjelent az a husz szegény gyermek is, kiket Nádkó Sándorné grófnő ez alkalmából téli ruhával ajándékozott meg. Az iskola növendékei szavalással és énekkel élénkítették az egyszerű, szívből indult, szívhöz szóló ünnepélyt.

A hivatás veszélyei. Temesvárról jelentik: A gyárkúlvárosban tegnapelőtt egy gyanus ebet fogtak be még mielőtt az valakit megharapott volna. A szabályzat értelmében rögtön jelentést tettek Beck Ferenc városi állatorvosnak, aki az állatot meg is vizsgálta. Megvizsgálás közben a tényleg viziszonnyban szenvedő eb kezébe harapott az állatorvosnak és mély sebet ejtett rajta. Becknek volt anyai lélekjelenléte, hogy a sebet rögtön kiégette és fertőtlenítette, mindazonáltal nagyobb veszedelmet elhárítandó még éjjel a Högyes féle intézetbe Budapestre utazott. Az eset nagy részvétet kelt városzerte.

Öngyilkos nazarénus. Tudvalevő dolog, hogy a nazarénusok semmi áron sem fogják kézbe a fegyvert, különösen mikor katonáskodni kell. Annál meglepőbb Sáni János temerini nazarénus öngyilkossági esete, aki előbb felvágta ütérét, de mikor látta, hogy az még nem elég a meghaláshoz, fegyvert fogott és megtagadva hitét, föbe lötte magát a palláson. Mire hozzátartozói észrevették, meg volt halva. Valószínű, hogy elmezavarban követte el tettét.

Velcsor szabadról. Olvasóink bizonyára emlékezni fognak még arra a szerencsétlen óbessenyői vadászatra, a mely Tuturilov Péter hajtó halálával végződött. Velcsor Gusztávot akkor letartóztatta a nagykikindai törvényszék, de nem maradt sokáig a börtönben, mert — mint levelézünk írja — tegnap szabadrólra helyezték.

(x) **Osztatlan elismerésben** részestül a Continental Bodega borainak jóságáért. Dr. Hirt egyetemi tanár Boroszlóban „már rég használhatja üdülő betegeivel;“ dr. Pfistermeister müncheni udvari orvos azt írja, hogy a Continental Bodega 33. sz. Tarragona borait öreg emberek és üdülők számára már évek óta rendel; dr. Russwurm ambergi dandárorvos rendkívüli erősítő szer gyanánt ajánlja és rendel a borokat, dr. Müller hanooveri titk. egészségügyi tanácsos azt írja, hogy kipróbálta a neki beküldött borokat, tisztának, jóízűnek és jónak találta. A próbáról fennmaradt bort szegény betegeinek juttatja, a vagyonsoknak pedig feltétlenül ajánlja használatra; dr. Reh frankfurti egészségügyi tanácsos azt írja, hogy főleg a Portbor az, melyet nagyon gyakran szokott rendelni erősítőnek, dr. Buttersach haimbroni udvari tanácsos pedig azt mondja, hogy ajánlja a borokat minden orvos figyelmébe. A Continental Bodega borai nálunk kapható: Rósa Bélánál, Hunyadi-utca.

Szerkesztői üzenet.

P. A. A tárcsa nem közölhető.
P. K. Az ígérteteket várjuk.

Több barátunknak. Szerkesztőnk ma délután egy kis leánynak lett apja.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése december 23-án.)

Budapest, dec. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülésén folytatta a vám és bankügyek ideiglenes szabályozásáról szóló törvényjavaslat tárgyalását Az első szónok

Fáy István függetlenségi párti kijelenti, hogy az ellenzéknek nem az a célja, hogy Bánffy báró miniszterelnököt megbuktassa, vagy a majoritást jogai gyakorlásában megakadályozza, hanem igenis célja az ország érdekeinek megóvása.

Thaly Kálmán a miniszterelnök tegnapi beszédével foglalkozik, melyből — szerinte — az következik, hogy Bánffy báró a lehető legszorosabb viszonyba akar lépni Ausztriával, a mennyiben reális unióra törekszik. Ez a Kolonics-féle államformához való közeledés. Mit szól hozzá Apponyi gróf? Passzokodik ezután Ausztria gyűléste miatt s azon nézetének ad kifejezést, hogy bárcsak lemondott volna annak idején Mária Terézia Ausztriáról, ugy ma egy kicsiny, de boldog állam volnánk. Az önálló vámterület kardinalis követelése a függetlenségi pártnak, a melyből sohasem enged. A javaslatot elveti.

György Elek szólalt fel ezután még a javaslat ellen, mire Elnök boldog ünnepeket kívánva a képviselőknek, az ülést bezárta.

A tőzsdéről.

Budapest, dec. 23. (A nagybecskereki Lloyd társulat távirata.) Buzában a kínálat és vételkedv lanya. Forgalom gyenge. Arak változatlanok. Kötetett:

Rozs tavaszra 9:33—9:35
Buza márcz.-április 11:94—11:96
Tengeri máj-junius 5:42—5:45
Tengeri tavalyi 5:15—5:20
Zab 6:36—6:38

VASUT ÜGYEK.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

Hirdetmény.

A nagyérdemű közönség becses tudomására hozzuk, miszerint 1898 évi január hó 1-ével Zombolya, Módos és Szécsány állomások környékén lakó és ezen közleges iskoláit látogató tanulók részére az alanti viszonylatokban kedvezményes árak mellett egy egy óra érvényes bérletjegyeket adunk ki.

Honnan	Hová	A bérletjegy ára forintokban egy óra	
		II.	III.
osztályban			
Csene Kurjácská	Zombolya	8 —	5 —
Kécsa Klári		4 —	2 75
Öregfalu Ó Telek Jánosföld	Módos	8 —	5 —
Párdány Fény		4 —	2 75
Györgyháza Széchenfalva Ó-Lécz	Szécsány	8 —	5 —
Kanak Bóka		4 —	2 75
Szabadfalu Utvin Rom. Sztmihály Parács	Temesvár-Józsefváros	4 —	2 75

Ezen tanuló bérletjegyek kiállítására és használatára nézve a következő határozmányok mérvadóak:

a) Bérletjegyek tanulók részére az év bármely időszakában — kivéve az iskolai nagy szünetidőt, válthatók, de azok érvényessége mindenkor valamely hó 1-től számítottatik.

b) A bérletjegyek bármely rendes személyszállító vonaton érvényesek.

c) Minden bérletjegy személyre szól és az tulajdonosa sajátkezüleg aláírni tartozik.

d) A bérletjegy kizárólag azon személyre érvényes, kinek nevére kiállított. Visszaadás esetében a jegy visszatérítés nélkül elkoboztatik és az utas az üzletszabályzat 21. § a alapján a XIII. pontban megállapított díjat tartozik fizetni.

e) A személyazonosság megállapítása céljából a jegy tulajdonosától nevének aláírása bármikor követelhető.

f) A forgalom időnkénti szünetelése, vagy egyéb üzleti akadály semminemű kártérítésre, vagy a jegy érvényességének meghosszabbítására nem jogosít.

g) Ha a jegy elvesz és ezt tulajdonosa az üzletigazgatóságnál azonnal jelenti, akkor 1 frt jegykiállításai illeték lefizetése mellett az eredeti jegy érvényességének időtartamára szóló újabb bérletjegy szolgáltatik ki.

A bérletjegy elvesztése folytán esetleg fizetett menetdíjak visszatérítésének helye nincs.

h) Minden új bérletjegy váltásánál a régi jegy visszaszolgáltatandó.

i) Ezen bérletjegyek a Torontáli h. é. vasutak üzletigazgatóságánál az illető tanintézet által kiállított és a tanuló voltát bizonyító igazolvány felmutatása mellett állíttatnak ki.

Nagybecskerek, 1897. november hó.

Az üzletigazgatóság.

Nyilttér.*)

Krondorfi Savanyuvíz
KELLEMEK IZE MIATT
UGY MINT ASZTALI VÍZ
DE LEGINKÁBB MINT
gyógyvíz
füdő, gyomor és
vizekőlyag bántalmaknál
sikeresen használhatók.
Főraktár N.-Beeskereken:
Armbruster József urnál.
649—10.10

*) Az e rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk

Hirdetések.

The Continental
Bodega Company.

Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor •
- Sherry •
- Madeira •
- Marsala •
- Malaga •

Tarragona s. a. l.
Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:
Ro'sa Ignác
urnál
Nagy-Becskeken.
(690-20.19)

1897. tkv. szám 897.

1108-1.1

Árverési hirdetmény.

A pancsovai kir. tszék mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán a Torontálmegyei takarékos és hitelbank javára 134 frt tőke s járuléka, eddigi s még felmerülendő árverési költség kielégítése végett az 1881. 60. t.-cz. 144. § a értelmében Jovicsics Sándor barátai lakos ellen a Voics Milos nevére vett és a barátai községben fekvő és a barátai 2005 sz. tkvben foglalt 27. sz. ház és 800 □ öl házhelylyel 1100 frt becsárban visszarverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Baránda község-házában 1898. évi február hó 7-én d. e. 9 órakor fog megtartatni a következő ugy a tkvi hivatalban, mint a Baránda községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár.
 2. Ezen árverésen a fenti ingatlan a kikiáltási áron alól is eladatni fog, mikor a különbözetet a késedelmes vevő megteríteni köteles, a vételár többlet pedig a vajtási tömeg javára esik.
 3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át, vagyis 110 frtot készpénzben, vagy ovadékképes érték-papirokban a kiküldött kezéhez letenni.
- Pancsován, 1897 december 6-án, a kir. tszék mint tkv hatóság.

Kir. törvszéki bíró.

Hirdetések

felvételnek
e lap kiadóhivatalában.

2792/897. kig.

1110-2.1

Hirdetmény.

Jarkovác község területén gyakorlandó vadászati jog az 1898. évi január hó 10-én délelőtt 9 órakor Jarkovác község-házánál tartandó árverés útján 6 évre bérbe fog adatni.

A részletes feltételek Jarkovác község jegyzői irodájában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kelt Jarkovácson, 1897. évi december hó 17-én.

Jarkovác község előjárósága.

Telefon 35. szám.

Telefon 35. szám.

KURLÄNDER IMRE

Nagybecskerek, Korona-utca 585/II. szám, a gőzmalommal szemben.

Elsőrendű

száraz tűzifa

azonkívül valódi szagtalan

porosz kőszén

Wildenscheinsegen-Richterhof féle bányából.

Magyar királyi marhasó

841-52.43

métermázsanként 6 frt 90 kr.

Trachit törtkövek kövezésre.

Főszerkesztő: Gajári Ödön.

MAGYAR UJSÁG

Felelős szerkesztő: Kende Zsigmond.

politikai napilap.

Megelőzi a Budapesten megjelenő összes napilapokat.

A ma története

az ujság. Friss és pontos krónikása a nap eseményeinek. Felhasználásával a modern technika hatalmas vívmányainak hírt hoz és hirt ad haladéktalanul mindarról, a mi fontos, érdekes és említésre méltó történik az egész világon. A vilámos drót a gondolat gyorsaságával közli vele azt is, a mi a földgömb tulsó felén történik, avatott kezek élvezetes formába öntik a hirt és a rotációs gép percek alatt ezer meg ezer példányban ontja a friss ujságot. A hírszolgálat mai általános, hatalmas fejlettségénél is gyorsaság tekintetében az egész hazai sajtó élén áll.

„Magyar Ujság”

a mely a vidéken még ugyanazon a napon, a kora reggeli órákban értesíti a közönséget a legújabb hírszolgálat órák és ményei ről. Teljes tizenkét órával előzi meg tehát a Budapesten reggel megjelenő összes napilapokat. A

„Magyar Ujság”

melynek főszerkesztője Gajári Ödön, felelős szerkesztője Kende Zsigmond, az egyetlen a vidéken már kora reggel megjelenő szabadelvű irányú nagy politikai napilap. Munkatársai a magyar publicistika, a magyar szépirodalom és az ujságírói kar legjobb erői; sajtó levelezői vannak az ország minden városában és a külföld valamennyi jelentékenyebb helyén, a kik haladéktalanul közlik értesítenek minden érdekes eseményről. Elve a gyorsaság, pontosság és megbízhatóság. Mindent megír, a mi igaz, de semmit, a mi valótlan. Előjébe végig érdekes, de a hazug szenzáció: nem hajhászta. A hírszolgálat, tisztességes és mindig irodalmi színvonalon áll. Kiverjeszti figyelmét a társas élet minden ágára és az egyetlen magyar napilap, melynek naponta

külön állandó kerékpár rovata van.

Noha terjedelme a többi napilapokkal egyenlő, sőt némelyikét felül is méri, a

„Magyar Ujság”

a legolcsóbb budapesti napilap; mert előfizetési ára egy évre csak 12 frt, félévre 6 frt, negyedévre 3 frt, 1 hónapra 1 frt.

Egyes szám ára vidéken is csak 4 kr.

A Magyar Ujság Karácsonyi Ajándéka egy irodalmi becsú

gyönyörűen kiállított 3 frtnyi bolti áru diszmu

(Benedek Elek: Magyar Népköltés Gyöngyei)

lesz, a melyet díjtalanul megkap mindenki, a ki a Magyar Ujság-ra legalább egy negyedévre előfizet.

Mindazon az óriási előnyökön felül, a melyekhez foghatóval egyetlen más ujság se szolgál olvasóinak, a

„Magyar Ujság”

még külön, rendkívüli kedvezményt is nyújt előfizetőinek, a mennyiben

a hazai és világirodalom száz kiváló művét majdnem teljesen ingyen, a bolti ár egy negyed részéért bocsátja rendelkezésükre.

== Mutatványszám kívánatra ingyen. ==

Czím:

A Magyar Ujság kiadóhivatala
Budapest, Ferenciek-tere 3.

A Magyar Ujság egyes példányai minden ujságelárusítónál kaphatók.

1042-43